

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Évesben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Hétköznap: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Varga Lajos.

Felelős szerkesztő:

Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piacz-utca 9. Telefon 412

Barázdák.

A temesvári városházán ez az otromba felirat gyalazza a magyar becsületet:

Temesvár a dicsőséges Ausztria két fejtű sasának szárnyai alatt virágozik.

A temesvári Jenő herceg téren pedig ott éktelenkedik az a szégyenoszlop, amelyet az osztrákok a temesvári csata emlékére, tehát a magyar dicsőség lepiszkolására emeltek.

Sem az egyiket, sem a másikat nem óhajta eltávolítani Temesvár közgyűlése. És ezzel ő maga is odaszegődik azok közé, akik elhiszik és szankcionálják azt a hitványságot, hogy egy magyar város csak a dicsőséges Ausztria kétfejtű sasának szárnyai alatt virágozik és odatartozik azok közé, akik a magyar gyalázása céljából emléket állítottak egy vesztett magyar csatának.

Ez a kis ügy nem Temesvár privát ügye. Ez Magyarország szennyese.

Évek óta hare folyik a nemzeti jelvények, a címer meg a zászló kérdése körül. Erős kitartással és hazafisággal elértük azt, hogy kaszárnyáinkon a német föllírás mellett ott van a magyar és még mindig harcot fogunk folytatni azért, hogy a fekete-sárga színt meg a kétfejtű sást még a kincstári épületekről is eltávolítsuk.

És amikor annak megszüntetését kívánjuk, ami tulajdonképpen császári jog, mikor öklöbe szorul kezünk, valahányszor magyar területen a kétfejtű sas szárnyait kiterjesztve látjuk, ugyanakkor karba tett kézzel tőrjük, hogy a kétfejtű sas egy magyar város védnöke gyanánt szerepeljen és esufságunkra, meggyalázásunkra álljon egy oszlop, melyet ellenségeink állítottak, hirdetővén, hogy egykor tőlük vereséget szenvedtünk.

A labanc közgyűlési határozaton könnyen segíthetne egy kormányrendelet.

A keresztény szövetkezeti kongresszus tegnap Budapesten tartott ülésén mondotta az egyik szónok, Palkovits Viktor, hogy a keresztény szövetkezetek azért nem tudnak boldogulni, mert a „Köbik a Nácik” összejátásának egymással és — csálnak. Abban a kissé nagyon leplezetlen indulatu gunyban, melylyel a szövetkezetek szónoka a szövetkezetek természetesen ellenfeleiről, a kereskedőkről beszélt, benne van a keresztény szövetkezetek sikertelenségének magyarázata is.

A fogyasztási szövetkezeteket mindenkinek csak helyeselnie kell elvben. A fogyasztóközönseget megóvni életszükségletel-

ben a kis- és nagykereskedők esetleges visszaéléseitől, oly cél, amit mindenki a saját érdekében is csak örömmel fogadhat.

De egy pillanatra sem szabad elfelejteni, hogy ez tisztára gazdasági cél, amihez felekezeti szempontoknak semmi közünk sincsen. Sőt, lisztet, cukrot nem vallásos ájtatoskodás céljából vásárol a publikum, hanem azért, — mert a testének szüksége van a táplálkozásra. — Tehát a fogyasztási szövetkezetek csak akkor életképes vállalkozások, ha tisztán, kizárólagosan gazdasági vállalkozások és ha gazdaságilag eléggé érettek arra, hogy a kiskereskedelemnél hathatósabban álljanak a fogyasztó közönseget szolgálatára.

Ha a keresztény szövetkezetek a papok és a klerikális főurak minden támogatása mellett sem tudnak megbirkózni a szegény és nyomorult tökésekkel dolgozó „Köbikkal és Nácikkal”, hát ez csak annak a bizonyítéka, hogy ezek jobb kereskedők és jobban tudják szolgálni a fogyasztó közönseget, mint a Jézus nevében szatócskodó szövetkezetek.

Öt koporsó.

A Márvány-tenger felé vesző meszesesség kékségében két nagy barna folt lebeg lassan, méltóságosan, mint a biztosan, simán haladó hajó vitorlája.

A Márvány-tenger zöldes fodraiból olykor olykor halk sírások surrannak tova a lebbenő szél szárnyán, a miket ember nem ért meg, a miket csak szívek, magyar szívek tudnak felfogni és megérteni. Az a két nagy barna folt a turul madár két szárnya, a mely védőleg terjeszkedik szét öt csöndes koporsó felett.

Az halk, meg-megújuló sírások a habokból, a bucsuzás szomorú melódiája a nagy bujdosók hamvaitól.

A Márvány-tenger partjának magasztos poézise, elveszíté himporának egy részét. Nem fogja már ezután hallgatni a nagy fejedelem a „tenger morgását”; a bujdosók, a hontalanság, a haza utáni sovárgás fölséges misztériumáról lekopik a zománc, lélektelen lesz a tájék, mely gyakorta, mintegy szellem ajaktól megfuvottan, sirni készülő tárogatótól zendült meg; szürkébb hidegebb lesz az árnyék ezután, a melyben a „fejedelem” sóhajtsa reszketett, nem bont többé oly gazdagon virágot a ciprus, a mely a nagy bujdosó szép, komoly fejét telehintette s „Nagy Törökországból” nem lesz

többé forró, fájó, feddő és epedő üzenet küldés „Szép Magyarországra, fényes Kánaánba.”

És jön az öt koporsó.

Öten vannak. Thököly Imre. A magyar daliák örök eszménye, a nemzeti szabadságharc forró vértü vezetője, a ki 201 esztendő óta érzi idegen föld sulyát porai felett.

II. Rákóczy Ferenc... A hazátlan-ság vérző lelkü apostola. Az örök bujdosás martirja, a hazaszeretet félistene szent a szentek között, akik valaha hazát szerettek és megszenvedtek érte...

Zrinyi Ilona! A hőselkű asszonyok példaképe. A magyar anyák mindenkori ideálja. Erő és gyöngédség. Sas a vészek borulataiban, galamb a családi érzések árnyas melegében. Hős fiának hős anyja... Egymás mellett pihennek, hogy egymással jöjjenek haza haza...!

Észterházy és Sibrik! Rodostó csöndes temetője őrizte eddig álmaikat. A hazáért ették a hontalanság keserű kenyerét, melyet szívökből omlott könnyeik még sósabbá tettek...

És közeledik az öt koporsó.

Utjukat fény jelezi mindenütt. Mint mikor felhasad a hajnal és szétömlik az áldó, jóságos meleg... És a tündéri fényességben hófehérré változik a turul madár öles szárnya és lebeg, mint egy nagy, fehér szűz máriás zászló... Közeledik a halál szimboluma és hozza magában az életet...! Az életnek, a feltámadásnak, a halhatatlanságnak meg nem tagadható bizonyosságát!

Az ő közeledésük megízstítja a levegőt. Ciprus illatot hoz Rodostó méléző tájairól, lágy mormolást a tenger habjaiból, mely a magyar szívekben az üdvözlés drága hangjává olvad át... Nagy Törökország felől, a bujdosók sóhajtsából leszűrődött felhők kísérik őket diadal utjukban, amelyek a haza határán az áldás, az engesztelődés a bucsu bő harmataként hullanak rájuk...

Eléjük megy a nagy magyar nemzet. Dicsőséggel kell fogadni azokat, a kik halottaikból föltámadtak. Az Istennembert is glóriás fény vette körül, mikor a sírból kiszállt. Kögyelettel kell fogadni azokat, akik a házától messze, mindennap sirtak és zokogtak utána. A vihartól megtépett ligetre is szeretettel tekint a feltörő nap arany fénye.

Ruhafestő és tisztító

Frabéczy Antal

Debrecen, Széchenyi-u, 42.

gőz- és motor-üzem.

243-x-17

Nagy lesz az ő diadalutjuk. Nagy és méltóságos. Nagy, mint az ő emlékek, méltóságos, mint az ő föltámadásuk . . .

Uj Magyarország zsendülő népe! Oldd meg a saruidat, vedd le a fővegedet, hajtsd meg a fejedet, a törzsödet, a térdedet és érintsd ajkaiddal azt a helyet, a melyet az ő koporsójuk megérint . . . !

És ti homály és odulakók! Hatintektek nem tetszik a fény, siessetek innen és meneküljétek messze, mert bizony-bizony rátok suhan a turul és kivágja a szemeteket, kitépi a ti roszt, hűtlen, részvétlen, álnok szíveteket!!

És csak hadd jöjjön az az öt koporsó . . . ! A magyar nemzetnek nagy a szíve: csöndes háborítatlan nyughelyet talál benne az öt koporsó, a mely fölött végetlen időig lobogni fog a nemzet kegyeletének örök égő, fényesen lobogó lámpája! . . .

Turul madár! vezesd őket, vezesd őket hamar haza!!! **bj.**

A honvédség tűzértsége. Bécsből jelentik: Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter tegnap este Bécsbe érkezett. Utazása összefügg a honvédség tűzértsége kérdésével. Már a napokban itt volt Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár, aki Pitreich közös hadügyminiszterrel tárgyal: ebben a kérdésben. A miniszter utazása e tárgyalás befejezésével áll kapcsolatban.

Bécsből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Jekelfalussy honvédelmi miniszter ma délután 1 órakor kihallgatáson jelent meg a felsége előtt a schönbrunni kastélyban.

A Magyar Távirati Irodának jelentik Bécsből: Pitreich közös hadügyminiszter és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ma tárgyaltak egymással. A tárgyaláson Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár is jelen volt. A konferencia tárgya a magyar honvédségnek tűzértséggel való ellátása volt. Jekelfalussy honvédelmi miniszter a mai fogadtatásánál társójának különféle ügyeiről tett jelentést a felségének. Jekelfalussy miniszter délután négy órakor visszautazik Budapestre.

A közigazgatás reformálása.

Illetékes körökben rebesgetik, a kormány tervbe vette a közigazgatás reformálását, nevezetesen a vármegyei tisztviselők helyzetének jogi és anyagi biztosítását, a szolgálati pragmatika megállapítását, vármegyei pénztárak és számvéviségek visszaállítását a még néhány üdvös reformot. Nem történik azonban a legesekélyebb említés sem a községi jegyzőkről. Igaz ugyan, hogy a jegyzői fizetésrendezésről szóló 1904. évi XI. t. c. meghozatalával anyagi helyzetükben javulás állott be; ne feledjük azonban, hogy most, mikor a közigazgatás reformálásának kérdése előtt állunk, nem szabad a közigazgatás gépezetének legutolsó faktorait: a községi jegyzőket a reformok megalkotásánál számításon kívül hagyni. Ha valaki komolyan tanulmányozza a magyar közigazgatás menetének rendszerét, ha figyelemmel kíséri ama végpontot, amelyen minden közigazgatási teendőnek végrehajtása, mint gőcponton, a községi jegyző irodájában egyesül, kénytelen bevallani, hogy közigazgatásunk legfontosabb végrehajtó szerve a községi jegyző. Ha valaki az állítás igazságában kételkedne, — vállalja el egyszerűen valamely rendeletnek végrehajtását gyakorlatilag, melyet a jólfüftött miniszteri bürokrácia elméletileg oly szépen kigondoltak. E nagy fontosságnál fogva, kell, hogy a közigazgatás általános reformálása alkalmával a községi jegyzőkről is gondoskodás történjék, annyival is inkább, mivel ez később, a reformok által teremtetett új viszonyok között, csak az új rend megbolygatásával lenne keresztülvihető.

A községi jegyzők állásuk természeténél fogva, nagyon rossz viszonyok között vannak az előmenetel tekintetében. Az egyszerű községi jegyzővé megválasztott tisztviselőnek nincs kilátása arra, hogy magasabb közigazgatási hivatalba jusson; pályájában nincs meg az a lépcsőzet, melyen más tisztviselő egész könnyedén avanzálhat. Szinte csodálatos, hogy épen a községi jegyzők, kiknek kvalifikációja pl. az adóhivatali tisztékével legalább is egy színvonalon áll, ki vannak zárva annak lehetőségéből, hogy valaha a községi iroda falainak becsut mondhasassanak. Valóban ily korhad, elavult rendszer egy modern állam igazgatásában helyet nem foglalhat.

Mondassék ki törvényileg, hogy a községi jegyzők, bizonyos, a községben eltöltött szolgálat után magasabb hivatalokra legyenek megválaszthatók, illetve kinevezhetők sőt: magasabb közigazgatási hivatalok csak oly egyének által legyenek betölthetők, kik valamely községi jegyzői irodában egy minimálisan megállapított ideig praxist folytattak. — Nem jobb tisztviselő válik-e abból, aki az államgépezet legalsóbb, de egyúttal legfontosabb pontján szerzi a gyakorlati ismereteket és tanulja a gyakorlati végrehajtás nehézségeivel folytatott küzdelmet megismerni, mint az, aki jogi tanulmányok elvégzése után minden praxis nélkül, mindjárt magasabb hivatalokba jut. És vajjon szegény volna-e a közigazgatást ott megismerni, ahol azt tényleg elsajátítani a néppel való mindennapi érintkezésben, a gyakorlati példák nyilvánulásában a legjobb alkalom nyílik? Am mondassék ki ennek ellenében, hogy a jegyzői pályára lépők a középiskolai érettségi bizonyítvány okvetlenül kívántassék meg; s az 1900. XX. t. c. által felállított egyéves közigazgatási tanfolyamok 2 évesre bővíttessék ki, az elsajátítandó anyag megfelelő kibővítése és elhelyezése mellett. Ily előintézkedések mellett joggal remélhető, hogy a magyar közigazgatásnak ilyképen egy elméletileg, mint gyakorlatilag is kellőleg kioktatott s tapasztalt tisztviselő kar fog rendelkezésére állani. A jegyzői pályának iyetén megnehezítése, illetőleg az e pályára lépők kvalifikációjának megszorítása egyáltalán nem fogja eredményezni azt, hogy ifjaink e pályára való lépéstől visszahökkennek; hisz megleendő számukra az a remény, hogy ekkor magasabb hivatalokra is előléphetnek.

A jegyző jogi állása is törvényileg szabályoztassék: kell, hogy anyagiak tekintetében se legyen kénytelen nélkülözést szenvedni, mert igazi lelkiismeretes, jó tisztviselő csak az anyagi gondoktól felszabadított egyén lehet.

Most, mikor fontos közigazgatási reformkérdések megvalósítása előtt állunk, nem szabad megfedkezni a közigazgatás fontos faktorairól, a községi jegyzőkről sem.

Valóban itt az ideje, hogy a községi jegyzőt szorosabbra kell fűzni a nemzeti állam eszméjével. Kell, hogy az a jegyző érezhesse, hogy ambícióval magasabbra törhet s hogy ő nemcsak egy községnek, hanem az egység magyar nemzeti államnak is munkása.

Aki eltávozott.

Írta: Francois de Rive.

— Vannak regények, melyek könyvekig megindítanak bennünket. A hősnő szomorú melankóliája beszövedik a mi hangulatunkba, ezután vele sírunk, vele panaszzuk az élet keserűségét. Én nagyon fogékony vagyok az ilyen hangulatok iránt. Emlékszem, egy alkalommal annyira megindított Flaubert érdekes hősnője, hogy napokig nem tértem magamhoz a szomorú levertségből . . . Isten tudja, talán azért, mert magam is hősnő voltam valamikor egy megható regénynek: hősnő, érzékenyen sujtott hősnő egy szerelmi regénynek, amelyben meghalt valaki . . . Valaki, akit az életelnél is jobban szerettem.

A szép hófehér haju d'Agilet asszony finom, rózsás arcán a mosolyok és a bánatnak csodás vegyülete futott át gyöngy árnyékként. Mi pedig odahuzódtunk hozzá, a kis szalon fülkéjében és a kandelabó melegétől meg a teától kipirult leányarcok kíváncsian lesték az érdekes asszony meséjét.

— Az első szerelem története ez a gyermek. Tizenhét éves voltam akkor: naiv, istenfélő, hoidat csodáló, virágot csókoló, falun nevelt, csöndes teremtés. A szenvedélyek viharait hirtől sem ismertem. Honnan is? Az öreg Du nas kedves, könnyű regényein kívül másról alig tudtam valamit. Anyám, aki egyetlen gyermekében az egész élethivatását látta, félve őrizte mindentől, ami csak lehetetlenségi nyomot is hagyna a lelkemen.

És a véletlen pillanat alatt, minden átmenet nélkül, belesodrott a legnagyobb szenvedélybe, amely határtalan boldogsággal kezdődött . . .

Egy novemberi délelőtt kocsi állott meg a kúriánk előtt. Párisi úr érkezett. Az atyámat kereste. Atyjának régi barátját, akinek lakóhelyére visszaemlékezett, most, hogy a vidékre vetődött.

Atyám már öt év óta a földben pihent . . . A látogató megilletődéssel vette a hirt és bucsuzni készült. De anyám tartóztatta.

— Csak nem engedjük utra, anélkül, hogy legalább átmelegednék nálunk!

A vendég pedig elfogadta a meghívást.

Az első pillanattól fogva, hogy megláttam, megnyílt a szívemben valami. Rendkívül szép ember volt, típusa a gascogneinek: magas, napbarított, genialitásra valló éles orronallal és izzóan fekete, beszédes ragyogó szempárral. Édes istenem, milyen kevés is kell ahhoz, hogy a leány szíve szikrát fogjon. Leon pedig mindenképpen az a férfi volt, akit szeretni lehet.

Leon Martinet, ez volt a neve. Huszonhét éves, előkelő összeköttetéssel díszes hivatalnok a belügyminisztériumnak. Hatalmas karrier kínálkozott a fiatal embernek, akiben a szellem és a tudás egyaránt kiváló volt.

— Lásd, madame — mondta hálás mosollyal — ezt a néhány órát nem feledem el soha. Mi, akik Páris hazug, illatos kaoszában élünk, mi, akik annyi szalon parkettjén koptatjuk a cipőnköt és a szívünket, mi nem is tudjuk, hogy az igazi élet milyen?

És most ebben a békés, napsütötte fészekben megismertem azt. Nagyon hálás vagyok ezért, asszonyom, mert érzem, hogy újra föléledt bennem az, amit már régen kialudtnak hittem: a poézis.

De még milyen hálás voltam én a véletlen iránt, amely ilyen páratlanul kedves vendéget hozott nekünk! Anyám és én szinte csüggtünk a szaván, amikor mesélt nekünk, — mesélt, csodaszép szóval, lebilincselő kedvességgel, abból a hazugnak mondott tarka világból, amely az ő Párisa volt. És milyen szomorúan szoritotta meg a kezemet, amikor az illendőség távozásra készlette; — én pedig azon az estén, álmatlan éjszakámon, először tanultam meg sírni olyan könyeket, amelyek mások, mint amikor a jó anya apró dorgálására csillan meg a szemünk.

De Leon visszatért . . . Három nap sem múlt el, ismét ott volt nálunk. A környékbeli hivatalos működése juttatta neki az alkalmat, hogy a házunkat fölkeresse. És ezután eljött újra meg újra, végre naponta.

Egy este pedig én odasimultam jó anyám vállára és meguagtam neki zokogva, hogy mi ketten — Leon és én — szeretjük egymást.

— Fiam, a sorsodba nem avatkozom — felelte anyám. — Ha szereted, fogadd el férjedül. Én imádkozni fogok, hogy boldogok legyetek.

Az eljegyzésünk hírért a párisi lapok is közölték és én kimondhatatlan büszke voltam, amikor a nevemet az övé mellett olvastam. Mátkaságom olyan volt, mint a legszébb álom: hajnalodást jelentett ez az én szürke, mindennapi életemben.

Leon minden két hétben lerándult hoz-

Egyház és iskola.

Egyházmegyei közgyűlés. A debreceni egyházmegye Dávidházy János esperes elnöke alatt az egyház tanácsstermében közgyűlést tartott. Az elnöki megnyitó után a képviselők igazolására került a sor, és megtörténvén, a gyűlés megalakult. A tárgysorozat megállapítása után Szabó József bárándi lelkész az egyházmegyei esperes jelentését olvasta fel. Mivel ugy a hívek egyházlátogatásai, mint azok vallás erkölcsi állapota, valamint a szegényekről való gondoskodás ügye teljemesen javult, a közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette. Azután a népiskolai tanügyi bizottság gyűlésének jegyzőkönyve került tárgyalásra. A népiskolai tanügyi bizottság határozata alapján több új tankönyvet fogadtak el és terjesztettek jóvá hagyás végett az egyházkerület elé. A basa-győri emléktábla felállítására 707 koronát szavaztak meg, s öt tagu bizottságot küldtek ki az ünnepély rendezésére és a leleplezés idejének megállapítására. A következő tárgy az egyházmegyei tanítógymintézeti pénztárnoki állás betöltése volt. Arra egyhangulag Ritoók István kabai tanítót választották meg. Azután a pocsaji lelkészi hivatal kárpótlását tették vitatárgyává. A pocsaji egyház ugyanis kilenc hold földet vásárolt egyházi célokra. Akkor ezt a lelkész használta, most ezt iskolai célokra használják s így a lelkész azaz járó tekintélyes jövedelmi forrástól elesett. A közgyűlés egyhangulag abban állapodik meg, hogy a lelkészi hivatal kárpótolni fogja. — A berettyó ujfalu új tanítónői állásra vonatkozólag utasítják a presbitériumot, hogy a mai állapotnak megfelelő díjlevelet szerkesszen. A vértesi torony és templom tatarozás munkálataira 5000 koronát szavaznak meg s annak végrehajtásával Tóth István debreceni építész bízzák meg. A szentpéterszegi iskola céljaira történt telekvásárlást a gyűlés egyhangulag jóváhagyja. Ezután Váray Szalay Gábor konyári és Molnár Sámuel vértesi tanítók 5-öd éves korpótlék elnyerésére iránti kérvényét pártolólág az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni határozzák, nem különben a felső és alsó józsaik egyház segítség iránt beadott kérvényét is. A Sárváry féle háznak megvásárlásához egyhangulag hozzájárul a közgyűlés. Annak vételárául 65,000 koronát a Teleky utca 77 számú ház

zánk Párisból; mert akkor már vissza kellett térnie a minisztériumba. Valahányszor jött, mindig ajándékkal megrakottan érkezett, pedig hát csak én ötet vártam, neki örültem.

Két egész hónapra át tartott ez a közeledett az esküvőnek napja. És szombaton, amikor Leonnak meg kellett volna érkeznie, mint randesen, — a vonat nélkül jött. — Anyámmal együtt vártam, néztem, kerestük az utasok között; de a vonat tovább indult és Leon nem volt sehhol. A sírás fojtogatta a lelkemet, de a remény vigasztalt.

— Bizonyosan nem jöhetett ma. Talán lekészt. Holnap reggel okvetlen megjön.

De reggel sem jött. — Nem jött soha.

A hírlapokból tudtam meg, hogy párisi legénylakásán fegyvert emelt maga ellen egy ur, akinek Leon Martinet volt a neve. Egyike volt azoknak a gyanús akasztentenciáknak, akik a klubok kártyasztalai körül láthatók, de akinek senki sem ismeri a foglalkozását.

Számomra csak két sort hagyott:

— Bocsásson meg, hogy szeretni merem. Nem voltam méltó önhöz... én nem akarom, hogy ezt a nevet, az enyémet, ön fölvegye.

Ma is esodálom — fejesté be a történetét d'Agilet asszony — hogy akkor nem követtem a szerelmesemet azon az uton, amelyen ő távozott. — De annyi bizonyos, hogy soha sem illetem szemrehányással a szegényt. Nem, nem; mégértettem, hogy az élete utolsó pillanatában volt az, amikor a legigazabban szeretett.

eladási árúul pedig 16,000 koronát állapítanak meg. Végül kimondja a közgyűlés, hogy a jövő évben a Csokonai Kör által Csokonai Vitéz Mihály halálának 100 éves évfordulója alkalmából rendezendő gyászünnepélyen részt vesz s az emléktábla felállításához nagyobb összeggel hozzájárul. A gyűlés déli 12 órakor ért véget.

HIREK.

— **Szabadságon.** Hajdúvármegye alispánja, Kovács Gyula két napi szabadságra elutazott. Távollétében Pákozdy Sándor főjegyző helyettesíti.

— **Akadémiai tornakör megalakulása.** Tegnap délutánra hívta össze Miszti Mihály főiskolai senior a főiskolai diákságot értekezletre, melyen nagy számmal jelentek meg az akadémiai hallgatók. Hosszas vita indult meg a létesítendő akadémiai atletikai kör, és a D. T. E.-hez való viszonya felett melynek eredménye az lett, hogy megalakították a kört, megválasztották a tisztviselőket, kiknek feladatává tették a bellügyek rendezését. Elnökké Mózes Istvánt, pénztárossá Dózsa Istvánt és jegyzővé Vaday Béla hittanhallgatókat választották meg.

— **Az adótárgyalások.** Az adó kivétel bizottság a következő polgárok adóját állapította meg: Deutsch Albert és fiai kereskedő 234 korona, Balajti Elekné élelmező 5 korona, Somlyai Józsefné élelmező 8 korona, Schwart Ede élelmező 19 kor. 80 fill. Salkovics Mihályné élelmező 33 kor. 64 fillér, Diószegi János élelmező 40 korona, Okros Mihályné élelmező 25 korona, Baskovics József és Wertheimer Samu élelmező 200 korona, Erdei Adolf élelmező 200 korona, Merkley Samu kereskedő 68 korona, Benjámin Károly szobafestő 25 korona, Prelovsky Antal festő 29 kor. 40 fill. Kleinfeller Emil festő 30 kor. Rajzó Miklós festőművész 35 kor. Buchbaum Gyula fényképész 77 kor. 70 fillér, Laidolt Vince fényképész 61 korona, 50 fillér, Gondy és Egey fényképész 120 korona, Letzter József fényképész, Barcsay Miklósné és Társa gőzmalom, Weisz Sándor és Társa gőzmalom 200—200 korona, Bárány Mór gőzmalom 180 korona, Nymayer János mérlegkészítő 35 korona, Szendrő Sándor hangszerész 95 korona, Schmiéd S. hangszerész 240 korona, Szentési János mágjé árú 100 korona, Balog és Vértessy téglagyáros 220 korona, Szliuka István szódavizgyáros 350 korona, Gebauer Károly temetk. váll. 970 korona, Kóczian Dező gyógyszerész 120 korona, Szilágyi Jánosné borjulus árú 20 korona, Tóth Mihály borjulus árú 78 korona, 60 fillér, Szathmáry István hentes 25 korona, Papp Sándor hentes 30 korona, Szücs Béla hentes 72 korona, Strébéli Lajos hentes 40 korona, Somogyi Istvánné hentes 46 korona, Dr. Papp Imre hentes 48 korona, Szilágyi János hentes 40 korona, Ifj. Harsányi Gábor hentes 50 korona, Ifj. Nagy Lajos hentes 63 korona, 60 fillér, Morovics Domokos hentes 100 korona, Ifj. Nagy Gábor hentes 50 korona, Balogh József Gábor sertéskezeskedő 253 korona, 80 fillér, Kovács Kálmán és Társa hentes 240 korona, Ifj. Szücs Mihály hentes 114 korona, Ifj. Nagy Lajos hentes 110 korona, Debreczeni Lajos hentes 375 korona, Medgyaszai Sándor hentes 300 korona, Szabó Mihály hentes 500 kor., Vértessy András mészáros 40 korona 72 fillér, Szilágyi Jánosné mészáros 45 korona 21 fillér, Schneck Mózes mészáros 50 korona, Debreceni mészáros társaság 2500 korona, Végh János bormérő 9 korona 82 fillér, Rosner Márton bodega 100 korona 40 fillér, Sztamári András italmérő 24 korona, Lőrinczy Mihály marhakereskedő 144 korona, özv. Kovács Istvánné italmérő 48 korona 50 fillér, Erdei János italmérő 53 korona 61 fillér, Harsányi Mihály fazekas 69 korona, Bör József italmérő 20 korona, Gyurányi Alajosné italmérő 55 korona, Pethő Lajos italmérő 45 korona, Kovács Mihály bormérő 125 korona 58 fillér, Szücs Mária italmérő 104 korona 64 fillér, Csikes Ferenc bormérő

80 korona, Huszár Sándor vendéglős 100 korona, Szeredi József 152 korona 52 fillér, Majda Mátyásné bormérő 155 korona, Szöllő és Bortermelő Szövetkezet... Hirsch Miklós Ignác vendéglős 410 korona, Szatmári Mihály bormérő 8 korona 6 fillér, Gyarmathy Pálné italmérő 18 korona 29 fillér, Rác György italmérő 25 korona 84 fillér, Báthory Gábor italmérő... Nagy Lajosné italmérő 13 korona 60 fillér, Debreceni H. V. R. T. 208 korona 58 fillér, Tarmény és Áru raktár 428 korona, 78 fillér, Ipar és kereskedelmi bank jutalék 939 korona, 20 fillér, Pataki Zseni kávé 69 korona, 50 fillér, Kiss András kávé 160 korona, Tóth Péter kertész 16 korona, Végh Jánosné 30 korona, Kopcsa Mihályné 167 korona, 40 fillér, Nagy Lajosné 279 korona, Marx Józsefné 680 korona, Mezei Gizella bazáros... Weinberger Bernát borkereskedő 188 korona, Miklósné és tsa. bazáros 106 korona, Rosenberg Emil bazáros 163 korona, Schwart Vilmos butorkereskedő 250 korona, Borosi Gyuláné női divat árú 50 korona, Hufnágel Józsefné és tsa. divatárú 46 korona, 80 fillér, Stern Róza divatárú 106 korona, Jungreis Mari divatárú 112 korona, Darvas Ede és neje női szabó 221 korona, Donogán és Somossy kereskedő 450 korona, Békés Emil kereskedő 90 korona, Józsa Vinczené és tsa. druggierias 154 korona, Lőkovic Arthur ékszerész 564 korona, Brún Zeigmond 200 kor. Stark Márton fakeskedő 270 korona, Darvas Miksa tőzsdés 142 korona 71 fillér, Borsi Lajos és társa kereskedő 160 korona, Félégyházi János kereskedő 200 korona, Ullmann Salamon kereskedő 280 korona, Fekete Jakab kereskedő 160 korona, Kontsek Géza kereskedő 930 korona, Kain Antal gépkereskedő 38 korona 50 fillér, Szvitzter Testvérek gépkereskedő 165 korona, Greczkó Sándorné kereskedő 25 korona, Gálai Dező kőműves 70 korona 83 fillér, Óvári József műárú 50 korona, Bilkei Dező és Társa kőműves 110 korona, Kocsis János fakeskedő 55 korona 70 fillér, Laczk József mészkereskedő 45 korona, ifj. Fülöp Ignác mészkereskedő 160 korona, Borsos Keta kereskedő 140 korona, Grünwald Bernát papirkereskedő 90 korona, Kovács János petróleum kereskedő 92 korona, Ott Károly kereskedő 184 korona, Horváth István sertéskereskedő 100 korona, Rosenberg Albert özege szállító 512 korona, Békés Lajos kereskedő 280 korona, Békés Adolf utazó 90 korona, Schweitzer József műszerész 780 korona, Grünfeld Adolf kereskedő 170 korona, özv. Weissenberg Jakabné terménykereskedő 112 korona.

— **Lépfene Egyeken.** A szomszédos Egyek községben a lépfene lépett fel, miért is az illetékes hatóság a zárlatot elrendelte. Ez a járványos betegség más községekben is fellépett az, állattartó gazdaközönség nem kis rémületére.

— **Debrecen város utépítési programja.** Debrecen város közgyűlése a napokban tartott ülésén állította egybe a közuti utak kiépítésének programját, melynek alapján kiépítés alá kerülne a debrecen—ujvárosi ut kiépítetlen része 11 fél, a debrecen—szévi ut 9 km., a debrecen—diószegi ut 12 km., az ujjváros—cegei 5 km., utszakasz; ugyanezen utnak folytatása tiszafüredi szakasz 15 km., a debrecen—sámsóni ut 6 km. A városi főmérnök javaslata szerint 3 év alatt építenék ki az utakat. A bizottság javasolja, hogy első sorban a debrecen—ujvárosi, szévi és diószegi utak kiépítését kérésmezze a közgyűlés a minisztertől.

— **A magyar szabó munkások sztrájkja.** Tegnap délután ült össze a békéltető bizottság az ipartestület tanácsstermében, a magyar szabó segédek sztrájkja ügyében. Az ülésen az iparhatóságot Vetéssy Béla rendőrfogalmazó az ipartgyosztály vezetője, az iparkamarát pedig dr. Rédey Dező s. titkár képviselte, továbbá az ipartestület részéről dr. Tóth Kálmán titkár, a mesterek és a munkások részéről pedig hat-hat megbízott jelent meg. A gyűlés megajítása után Vetéssy Béla elnök felolvasta a munkásoknak helyzetük javítása érdekében az

ipartestülethez beadott memorandumokat. Ezután dr. Tóth Kálmán ipartestületi jegyző a munkaadók által megállapított béremelést ismerlette. Hosszas vita után mindkét fél engedett, azonban a munkások azon kérését, hogy a sztrájk idejére is fizessék őket, nem fogadták el. Majd elhatározták, hogy a munkástársakkal megbeszéljük az ügyet, hogy ma reggel munkába álljanak e vagy nem. Mint ma értesülünk, már több nagyobb iparosnál dolgoznak a munkások, aminek a jele az, hogy a magyar szabó munkások sztrájkja szünetelt.

A magyar hirlapirodalom 1905-ben. A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtára most teszi közzé a hazai hirlapirodalom állapotáról szóló 1905. évi kimutatását. A terjedelmes és a hirlapirodalom összes adatait magában foglaló kimutatás szerint 1905-ben 1615 lap jelent meg Magyarországon, vagyis 285 el több, mint az előző 1904. évben. Száz év alatt a magyar újságirodalom majdnem hihetetlen arányokban emelkedett. 1806-ban ugyanis egyetlenegy magyar nyelvű lapja a fővárosnak, ma már ez a szám sokszorososan megszázaszorodott. De legjobban mutatják a fejlődést az 1780-tól máig jelentkező adatok, melyek évtizedről-évtizedre, néha még évenként is korszakos jelentőségű haladásról beszélnek. Az első magyar hirlap ugyanis 1780. január 1-én indult meg Pozsonyban Magyar Hirmondó címmel Ráth Mátyás szerkesztésében. Budapest 1788. október 8-án próbálkozott Peczó Ferenc kiadó egy Magyar Mercurius című újsággal, ami azonban rövid idő alatt pártolás hiányában megszűnt. A második, vagyis tulajdonképpen első állandó magyar újság 1806. július 2-án keletkezett Hazai Tudósítások címmel, Kultsár István szerkesztésében. Ez volt az első rendes magyar hirlap, mely negyedérialakban jelent meg és hosszabb életű volt. Hirlapirodalmunk további fejlődését érdekesen világítják meg ama számadatok, miket a magyar újságírás különböző korszakairól hiteles jegyzések alapján itt bemutatunk.

1830-ban 10 magyar hirlap és folyóirat jelent meg Magyarországon.

1840-éjén 26 magyar lap volt hazánkban.

1847-ben 33.

1849-ben 86 magyar hirlap jelent meg.

1850-éjén azonban a szigorú sajtórendőri viszonyok folytán csak 9 lap tudott megjelenni.

1854. március 5-én, mikor a Vasárnapi Újság megindult, ezzel együtt 20 magyar hirlap és folyóirat jelent meg.

1861-éjén, mikor az évi rendes hirlapkimutatást a Vasárnapi Újság közreadta, 52 volt a magyar hirlapok száma. A fejlődés további arányát maig, érdekesnek tartjuk jelezni ama tíz éves változásokban, melyek hirlapirodalmunk állapotát jelzik. Ime:

1870-éjén	146	lap	jelent	meg
1880-éjén	368	"	"	"
1890-éjén	636	"	"	"
1900-éjén	1132	"	"	"
1905-éjén	1615	"	"	"

Majdnem a mértani haladványok arányát jelzik az évtizedenként való változások a magyar zsurnaisztika óriási lendületéről. Legnagyobb fejlődés mégis az utolsó öt év alatt történt, mikor az 1890-iki eredménynel szemben pár lap híján megkétszereződött az összeg, 1900-tól 1905-ig pedig nem kevesebb, mint négyszáznövenhárommal gazdagodott a hazai hirlapok száma.

A Magyar Hirlap új korszaka. Az egész sajtó osztatlan és szinte pártatlan rokonszenvvel fogadta azt a változást, ami a Magyar Hirlap életében most új korszakot jelent. Márkus Miksa azzal, hogy némesek szerkesztője maradt, hanem tulajdonos is lett a lapnak, csak gazdagodott abbéli erejében

hogy teljes önállósággal és függetlenséggel szolgálja a nagyközönség érdekeit s mindaz, ami hazafias, nemzeti igaz ügy. Irányelvében, lényegében, tiszta és értékes törekvéseiben természetesen a régi maradt a Magyar Hirlap. Izzó hazafisága talizmánja. A magyar érdekek vezetik minden küzdelmében. Am az új korszak üdítő, erősítő hatása a lelkesedés új forrásait nyitja meg mindazok számára, akik az új tulajdonost, a jól ismert és nagyra becsült régi szerkesztőt, odaadó, lelkes munkájokkal támogatják. A Magyar Hirlap a magyar nemzet biztos és állandó boldogulását az egészséges demokratizmus fejlesztésében s erősítésében látja: ezért harcol tehát. Politikája erősen nemzeti, benne van programjában minden, ami hazafias érdek. Mint érdekes, tartalmas, változatos, rovatokban gazdag, kitűnően értesült lap: párját ritkítja a Magyar Hirlap. Van néhány vidám rovata is, amely mind csupa ötlet. Munkatársai elsőrangú írók és hirlapírók. A napiesemények legérdekesebbjeiről szinte hihetetlen gyorsasággal közöl illusztrációkat a Magyar Hirlap. Szerkesztői fiúzetében minden előfizetőjének rendelkezésére áll felvilágosítással s tanácsokkal. Aki a Magyar Hirlap-ra előfizet, az minden hónapban teljesen ingyen kap egy pompás, érdekes regénykötetet. De a jövő 1907. évben új, egyszerű meglepetést készít elő a Magyar Hirlap az előfizetőinek. A lap szerkesztője és kiadóhivatala november elsejétől kezdve U. Bathory-utca 3. Addig V., Honvéd u. 10. Előfizetési árak: Egész évre 28 kor. Fél évre 14. kor. Negyedévre 7. kor. Egy hónapra 2. kor. 40 fillér.

A mikolai ev. ref. egyház. A folyó évi október hó 7-én délelőtt fél 10 órakor kezdődőleg templomavatási ünnepélyt tart.

Az osztályorsajáték húzása. Az osztályorsajáték tegnapi húzásán a következő számokat sorsolták ki:

90 000 koronát nyert: 4553.
15 000 koronát nyert: 48841.
10 000 koronát nyertek: 59206 71636 116438.

5000 koronát nyertek: 80959 103341,
2000 koronát nyertek: 9835 14925
21326 23970 30610 38192 54790 63930 65290
65586 74398 75090 75537 78672 90039 96703
100169 122758 116850 117949 118256.

1000 koronát nyertek: 5984 6088 7789
8408 9912 10500 10793 11399 16704 24130
25326 28331 33641 34416 35358 36064 39961
40077 42881 43157 45429 48941 50217 51408
51833 54656 54913 56416 57710 63177 64756
68094 69245 71064 71420 73312 74955 79325
80824 82445 85148 86178 86710 93972 103777
108448 108484 107494 109863 110012 112099
119223 119355 120057 120057 120486 120493
123319.

500 koronát nyertek: 1095 3079 4141
10239 10576 12459 19005 19179 21484 22758
23216 23921 24575 25164 25811 26258 26258
26414 27540 29126 31865 35072 36289 38666
39611 41634 41970 44617 45701 46355 47087
47327 49187 40450 51591 57283 58118 55360
66629 67225 70871 71506 75659 66346 76868
77573 79036 80834 81523 83510 84720 86883
87110 88697 89210 91505 94623 98151 98513
98587 101145 101425 101562 102068 102462
105009 105919 105024 107157 107567 110282
110514 111940 112101 114375 115716 116128
116885 118111 121100 121393 124273

A többi kihuzott számos 200 koronát nyertek.

Hamisított ezüst pénzek. A postahivatalok beszolgáltatásaiban újabban ismét több ezüstérem hamisítványt találtak. A hamisítványok többnyire ónból, horganyból, vagy ónból és antimonból készültek és súlyukról, rossz csengésükről, valamint veretük elmosódottságáról ismerhetők fel. A kereskedelmiügyi miniszter figyelmeztette a postahivatalokat, hogy az ezüstpénzek elfogadásánál fokozott óvatossággal járjanak el.

A lontól affér vége. Kovács György ispánnak Jekelfalussy honvédelmi miniszter elleni bűnperében — mint értesülünk — a komáromi királyi ügyészség a vád képviselőjét nem vállalta el. A védelejtést azzal indokolta a kir. ügyészség, hogy részéről beigazoltnak látja azt, hogy Kovácsossal semmiféle sérelem sem történt.

Igaz ugyan, — mondja a végzés — hogy a csendőrök igazolására szólították fel, de az, hogy fogva tartották s mindaddig nem bocsátották el, amíg nem fizetett, az ügyészség szerint nem nyert beigazolást. Az ügyészség szerint kiderült, hogy Kovács önszántából fizette le tartozását, így tehát a bűnvizsgálat elrendelésére semmi szükség nincs.

Utazás a vagon alatt. Egy román fiatal ember, mint Bécsből írják, kalandos módon utazott Konstantinápolyból Bécsbe. Mikor tegnapelőtt a keleti expressz Bécsbe a Staatsbahnhofba megérkezett, a vasuti személyzet csodálkozva vette észre, hogy az egyik vagon tengelyénél egy fiatal ember húzódik meg, aki hogy észrevétlenül maradhasson, teljesen be volt kormozva. Kihúzták és vallatásra fogták, hogy mi módon került a vagon alá? A suhanc elmondta, hogy Bazila Demeternek hívják, 21 éves és a román Hussából származik. Utóbbi időben Konstantinápolyban tartózkodott. Mint-hogy nem kapott munkát, elhatározta, hogy Bécsbe utazik. Nem volt vasut költsége s kénytelen volt e különös módon Bécsbe utazni. Azonnal megindították ellene a hivatalos eljárást. Bazila foglalkozására nézve matróz a Németország területéről örökre ki van tiltva. Ez a vagon alatti utja már nem is az első. Bevallotta ugyanis, hogy szeptemberben első felében ugyanezen módon utazott Bukarestből Berlinbe és Bécsből Párisba. Aminap azonban, mikor a bécsi-lembergi vonatra rejtőzött még az indulásnál rajtakapták. A keréktengelyeken feküdt, de nem igen volt hajlandó kijönni, sem a személyzet kérésére, sőt még a rendőrség parancsára sem. Végre egy földije megkönyörült rajta s megváltotta számára a menetjegyet.

A párisi pénzhamisítók. Párisban a napokban az a hír terjedt el, hogy számos daákot hamispénz forgalombahozása miatt letartóztattak. De csakhamar kiderült, hogy a Quartier Latinból kiindult bűntudó eljárás nem rendesen beiratkozott daákokra irányult; főképpen olyan egyénekre van szó, akik évekkal ezalott „tanulmányik folytatása céljából” Párisban tartózkodtak s még mindig daákoknak adták ki magukat. A „Ganlois” a hamisítók felderítése alkalmasból érdekes csavargást ír meg a hamis pénzgyártásról. Sokkal könnyebb hamis pénzt gyártani, mint forgalomba hozni. Franciaországban a leggyakrabban 40 sous-darabokat utánoznak s egy humorista valamikor azt állította, hogy nincsenek is igazi 40 sous-darabok. Leginkább dohánytözsdekben adják ki ezeket a pénzeket, ahol gyorsan egy doboz gyufát, vagy egy sous szivart vásárol a csaló; innen van, hogy a rendőrség, ha felfedezte a pénzhamisító fészket, egész csomó hamis pénzre a dohánytözsdekben akad. A „baj” az, hogy senki sem szeret hamis pénzt hordani a zsebében, s ha már hozzá jutott, lehetőleg gyorsan igyekszik tudatni rajta. Egy párisi ember éjnek idején hamis pénzt kapott egy bérkocsistól s azonál visszaadta. A kocsi nyugodtan zsebre dugta a pénzt s mást adott helyébe, — ugyancsak hamisat. — „Ugy látszik, egész gyűjteménye van?” — kérdezte az utas. — „Nem tehetek róla uram, — válaszolta a kocsi, — éjjel nem jól látt az ember”. A legnagyobb s legfélelmezbet pénzhamisítók régebben Spanyolországból kerültek ki; de

Uzletemet az összes árukat mélyen leszállított áron
Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s
276-x-64 árusítom ki. **Borsos Kata.**

ott nemcsak spanyol, hanem francia pénzt is hamisítottak. Nagyon gyakran a rendőrség megvesztegethető elemeivel állottak összeköttetésben s ha veszély fenyegette őket, nyomban értesítve lettek. Harminc év előtt a francia kormány figyelmeztette egyik spanyolországi konzulát, hogy abban a városban, ahol tartózkodik, francia pénzt gyártanak. Minthogy mindenki ismerte a hamisítót, könnyen meg lehetett őket fogni. De a konzul ismerte az ő spanyoljait és tudta, hogyan jár el ilyenkor a spanyol rendőrség. Ezért elment a város kormányzójához és így szólott hozzá: „Kormányzó ur, hajlandó ön erélyesen eljárni a bűnösöket letartóztatni?” — „Igen?” — „Ugy erre csak egy mód van: hívasson két-három rendőrt, anélkül hogy megmondaná nekik, kit tartóztatassanak le”. A kormányzó tréfának találta ezt az ajánlatot s úgy tette, ahogy a konzul mondta. Amikor a hamisítók a börtönben voltak, egyikük így szólott: „Mégis csak hallatlan, hogy ezuttal nem értesítettek bennünket!” Ugyancsak Spanyolországban történt meg a következő eset: Egy ház, amelyben valamikor egy örült spanyol öngyilkosságot követett el, abban a hirbea állott, hogy kísértetek laknak benne: aki ma beköltözött, holnap sietett el onnan, mert éjjel borzasztó lármát hallott, amely a pincéből jött és úgy hangzott, mintha láncokat csörgetnének. Évekig bérlet nélkül maradt a ház, míg egy francia család bátran be mert költözni. Ismét hallható volt éjjel a „kíséret”, de a bátor franciák nem ijedtek meg, revolverrel a pincébe mentek s ott egy hamis pénzverdét fedeztek fel.

Szerkesztő változás. Falk Miksa dr., a „Pester Lloyd” nagyérdemű szerkesztője, mint már jelentetük, e tisztségétől aggkora miatt megvált. A hetvennyolc éves kiváló publicista a napokban nyugalmába is vonul. Helyét Singer Zsigmond, a „Neue Freie Presse” budapesti tudósítója, kitűnő újságíró-lársunk, a jeles tollu német zsurnaliszta foglalja el.

Tót fiuk szabó, illetve cipész-mestereket óhajának tanulni s e célból tanoncoknak ajánlkoznak valamely nagyobb magyar városba: Budapestre, Szegedre, Pécsre, Kecskemétre, Szombathelyre, Debreczenbe stb. Felvilágosítással szolgál a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület elnöksége Nyitra.

Egy magyargyalázó török halála. A szolnoki 68-ik gyalogezred Szerejében táborozik. A napokban mintegy nyolc katona bement Abrákámi Jákim török kocsmáros üzletébe. A vendéglős nem szívesen látta őket, azelőtt sem, de most különösen dühbe jött és orditozni kezdett!

— Pusztuljanak el innen a hitvány magyarok!

A katonák kivonultak a kocsmából s visszamentek tanácskozni a kaszárnyába. Hamarosan aztán hatvan hetvenen összeszedőzködtek s elmentek elégtételt kérni Abrákámihoz. A török kikérgette őket, megismételve azitkozódásait, mire a katonák rárohantak és bajonettjükkal össze-vissza szurkálták, úgy, hogy hamarosan kilehelte a lelkét. A vizsgálat megindult és a legszélesebb apparátussal folyik. Eddig azonban mitsem lehetett kideríteni, mert a katonák nem vallanak egymásra.

Kinek szabad kivándorolni. A kivándorlási törvény részletesen intézkedik arról, hogy kinek szabad kivándorolni s az utlevelet kiállító hatóságok megajánlják el a törvénynek megfelelő körülményekkel. Így legutóbb megtróránt, hogy a Newyorkba érkező hajó utasai közül nagyon sokat visszazárásra kényyszerítettek. Ezek közt volt egy házaspár, akik csak vadházaságban éltek; több férfi, akiket aggkori gyengeség miatt utasítottak el; egy másik házaspár, ahol a férjnél gyöngélméjűséget állapított meg az orvos; egy férfi lopással volt vádolva, egy pedig fertőző betegségben szenvedett; egy 12 éves kislányt, aki 22 éves

nővérével utazott, azért utasítottak vissza, mert szülői nélkül vándorolt ki, sőt kényyszerítették a nővérét is, hogy hugát visszakísérje. Ezek alapján a belügyminiszter most leiratot intézett Hajduvármegye törvényhatóságához és felhívta az utlevelet kiállító hatóságot, hogy ezáltal az utlevelek kiadása előtt győződjék meg arról, hogy az illető kivándorlók közegészségi és egyéb tekintetben megfelelnek e a törvény követelményeinek. Ha nem, utlevelet ne állítsanak ki, mert előkerülendő, hogy a kivándorlók hiába való költségre verjék magukat és aztán visszatérésre kényyszerítsék őket.

Nyilvános köszönet. A „Kossuth Dalkör” által f. hó 22-én tartott dalestély alkalmával Kertész János 4 kor, Kovács József 2 kor, Hornyák András 2 kor, Rákosi Erzsike 1 kor, N. N. 2 kor, özv. Boros Ferenczné 1 kor, Dr. Bacsó Dezső 5 kor, Hatvany József 4 kor, és Szokol Géza 2 koronát voltak szívesek telülfizetni. Fogadják érte a dalkör nevében halás köszönetemet. Hatvany József pénztáros.

x Október hó 1-én, Hétfőn megnyitlik a Schaff tánciskolája. 480—10—1.

x Nászajándékok, gyermekjátékok, börtárcák majolika áruk csoda olesó árban kaphatók a Budapesti Koronás Áruházban Debrecen Piac-utca 7. 463—x—5.

x Ötven koronát kap az, a ki nem tudja, hogy most Mentze Henrik újdonságok áruháza Debreczenben Kossuth-utca 4. szám alatt van. 361.

TAVIRATOK.

Jekelfalussy a királynál.

Mi lesz a honvéd tüzérséggel.

Bécs, szeptember 27. Jekelfalussy miniszter délután egy óraker külön kihallgatáson volt a királynál a schönbrunni kastélyban és tárcájának különféle ügyeiről jelentést tett, a honvédelmi miniszter bécsi kihallgatásával kapcsolatban jól értesült forrásból jelentik, hogy az a hir mintha a honvédelmi miniszter közvetlenül bécsi meghívás következtében jelent volna meg kihallgatásra hamis. A tegnapi kihallgatást nem előzte meg bécsi meghívó, mert a miniszter ki hónapok óta nem jelent meg a felség előtt, azelőtt két hét tel maga kért kihallgatást Bécsben. A miniszternek számos ügyben vlt jelenleni valója a felségnek, még yedig a képviselőház egybegyűlése előtt. Azonfelül szükséges volt, hogy a novemberi előléptetés dolgában is megtegye a szokásos előterjesztéseket. Természetes hogy szóba került a kihallgatáson a honvéd-tüzérség kérdése is erre vonatkozólag azonban figyelmeztetnek arra, hogy ez a kérdés még nem tartozik a megoldott kérdések közé. Ausztriában már befejezték e kérdés megoldását és a legfelsőbb helyről eredő rendelkezés már bevégzett tényként állítja az osztrák honvédség tüzérségének ügyét az osztrák kormányzat feladatai közzé. — Magyarországon azonban ez a kérdés még nem lépte át a tárgyalás stádiumát. Ilyentőrmán még korai a honvéd-tüzérség föllállításáról szóló híreknek részletezése. Azt hiszik, hogy a dolog nem fog olyan gyorsan menni, mint általánosan gondolják. Valószínű azonban, hogy Jekelfalussy miniszter tegnapi kihallgatása a kérdést közelebb

hozta a megoldáshoz egy fontos lépéssel. A legközebbi lépést a magyar parlamentnek kell megtennie, ha megszavazza azt az aránylag csekély összeget, amely a honvéd-tüzérség szervezésének első szakában okvetlen szükséges lesz.

A milaói magyar kiállítás megnyitása.

Milánó, szept. 27. A milaói nemzetközi kiállításon augusztus 3-án tűzvész pusztította el a magyar iparművészeti csoportot, amelyet azonban rövid idő alatt ujjaalakítottak úgy hogy szeptember 29-én ismét megnyitlik. Az olasz király és az illetékes olasz miniszterek megjelennek. A magyar kormányt a megnyitáson Kossuth Lajos Tódor fogja képviselni, illetve ő fogja az újonnan berendezett magyar műipari csoportot a magyar kormány nevében megnyitni.

Jekelfalussy és Pitreloch tanácskozása.

Bécs, szeptember 27. Pitreloch közös hadügyminiszter tegnap délelőtt hosszabb ideig tanácskozott Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszterrel. A tanácskozáson részt vett Bolgár Ferenc honvédelmi államtitkár is. A konferencia tárgya a magyar honvédségnek tüzérséggel való ellátása volt.

Költségvetési tárgyalások folytatása.

Budapest, szeptember 27. Wekerle Sándor miniszterelnök e hét végén, de legkésőbbben a jövő hét elején Bécsbe utazik, ahol közös miniszteri tanácskozás lesz a közös költségvetés dolgában. A költségvetésben lényeges változások nem lesznek. Ebben a miniszteri tanácskozásban állapítják meg véglegesen a delegáció összehívásának idejét is, melyet november 25-ikére vettek teryebe.

Az orosz forradalom.

Páris, szeptember 27. Az „Echo de Paris” értesülése szerint a cár feleségével és gyermekeivel októberben Biarritzba utazik s az öszt ott fogja tölteni. Egy szállóban és egy palotában már előkészületeket tesznek a cári család elszállítására.

Páris, szeptember 27. Toulouseban tegnap tartóztatták le egy orosz anarchista leányt, aki Biarritzból érkezett oda s akinél egy bombát találtak. A leány, aki nevét nem akarja megmondani, kijelentette, hogy az orosz nagyherceg ellen merényletet akart elkövetni, de az utolsó pillanatban nem volt hozzá ereje s elutazott Biarritzból. A leány most Toulouseban fogva van.

London, szeptember 27. A „Daily Mail” kopenhágai értesülése szerint azok az orosz delektívek, akik az özvegy cárné és Mihály nagyherceg megoltalmazásával vannak megbízva, tegnap Pétervárról parancsot kaptak, hogy éberségüket kettőztessék meg. Kopenhágában azt hiszik, hogy több anarchista, akinek része volt a stockholmi összeküvésben, utban van Kopenhága felé.

Jeraterinoszláv, szeptember 27. Ivanovot, a prinashi művek igazgatóját megölték, segédjét megsebeztek.

Közgazdaság.

Nem emelik a szeszadót. A szeszadó emeléséről szóló hírek téves föltevéseken alapulnak. Mint a Magyar Távirati Iroda illetékes helyéről értesül, a kormány terveiben szó sincs a szeszadó egyoldalú emeléséről, hanem csak arról, hogy a mezőgazdasági szeszfőzők vegyék át az ipari szeszgyárak termelését, amiáltal megszüntethető lesz a bonifikációnak az a része, amelyet az ipari szesz olcsóbb termelésének elleneuloyására a mezőgazdasági szeszgyárak kapnak. Ez a bonifikáció most már milliókra megy és nagyon természetes, hogy ha külön intézkedhetünk szeszadónkra nézve, vagy ha az osztrákokkal e tekintetben egyetértés hozható létre, nemcsak szolgálatot tesszünk egész mezőgazdaságunknak, hanem ezek a milliók minden adóemelés nélkül fognak az állam javára esni.

A kamatláb. Ma csütörtökön délelőtt tartotta az Osztrák magyar bank főtanácsa ülését Budapesten. Határozatát még nem hozta nyilvánosságra. Pénzügyi körökben az hírlett, hogy a kamatlábemelés talán mégis elkerülhető lesz. A szeptember 23-iki bankkimutatás ugyanis a bankjegytartalékot öt millió koronával történt emelkedéséről számol be. 72 millió koronányi adómentes bankjegytartalék mellett igazán kíváncsiak lehetünk arra, hogy mivel fogják indokolni a kamatláb emelését. Mert bár a pénzügyi körök még remélik, hogy az elkerülhető lesz, a bank dolgaiba beavatottak mégis fölöttébb valószínűnek tartják, hogy a holnapi főtanácsülés rátaemeléssel fog végződni.

Németország cukorforgalma. Berlinből jelentik: Ritka szép eredménnyel járt az augusztus végével lezáródott 1905—1906. évi cukorcampagne. Ugy a belső fogyasztás, mint a kivitel a megelőző két esztendővel szemben jelentékeny többletet mutat. A kivitel felszökkenését, Amerika cukorvásárlásai okozták, amelyek június, július és augusztus hónapokban hatalmas impulzusokat adtak a piacnak. Az elmúlt egész campagnában 11 millió 701.300 mm. cukrot vittek ki Németországból, majdnem négy millió mm.-val többet, mint a megelőző esztendőben. A belső fogyasztás 1905. szept. 1-től 1906. augusztus 31-ig 11.346.700 mm. t tett ki, mintegy másfél millió mm. val többet, mint az előző évben.

Kőbányai sertésüzlet. Szeptember 27. Hizott sertésárak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 118—119 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) 124—126 fillérig. Fialat könnyű (páronként 230 kilogramm terjedő súlyban) 126—128 fillérig. II. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm) — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm) — fillérig. Sertésüzlet: 1906. szeptember 23-ik napján volt készlet 41.103 darab. 1906. szeptember 24. napján felhajtott — darab. 1906. szeptember 24. napján elszállított 232 darab. 1906. szeptember 25. napjára maradt készlet 40.870 darab. A hizott sertés üzletirányzata: alábbi

Rogény-Csarnok.

Az utolsó betyár.

Az V. 857/1873. sz. percsomó.

Irta: **Pataky István.**

V. 13.

Mindezen rablások gyors egymásutánban, ugyszólván kutyafuttában lettek elkövetve, s mindegyiknél a vezér Bede Bandi volt.

A három kocsin járó rablónak pár nap alatt veszett híre kelt és Heves- és Pest-Pilis megyék, valamint a Jász-Kun kerületek folytonos levelezésben állottak egymással, egyik a másiknak írta le, hogy néztek ki a rablók és elvárta egymástól a legerősebb intézkedést.

A csendbiztosok valóságos dühre voltak ingerelve. Ma reggel Szentmártonban követtek el rablást és Bozók csendbiztos hirnököt küldött Hevesre, hogy arra meneküljenek a rablók, mire a hirnök megérkezett, a hevesi csendbiztos küldött stafétát a kun-kerületi kapitánynak, hogy Átonyban raboltak s a rablók arra menekültek. A három kocsin járó rabló ismeretes volt már három-négy megyében. Mindenféle lakoskodásuk annyiból állott, hogy hol kifordították a bekeszt, hol befordították. Különben a legjobban voltak ruházkodva, mint a hevesi csendbiztos jelentette, úgy néztek ki, mint jómódu jász polgárok. A rendőri lapokban megjelent személyleírásuk, lovuk, kocsijuk leírása. De mire az megjelent, más volt a kocsij, más volt a ló.

Egerben igen szerettek mulatni, a hol jó borokat ittak, de ott azért egy-egy új éjszakánál nem töltöttek többet, valamint minden héten legalább egyszer voltak Jász-Kisérén és a Borsósek tanyáján.

A veszősi csárdában is végeztek egy vad tivornyát, a hol a jelen volt négy parasztot addig itattak, míg tengeri betegségbe nem estek.

— Nela iszom többet — szólta Borsos és Németh

— Nem? azt szeretném látni — szólta Bede s felvéve két piszkos poharat, megtöltte, s odanyújtá az egyiket Némethnek.

— Én iszom, igyál.

— Nem iszom.

Bede kivette revolverét.

— Igyál.

S ki itták mindketten.

Azután Bede ismét két oly poharat vett fel, megtöltte és odanyújtja Borsosnak az egyiket.

— Te is igyál.

Borsos látta, hogy nincs mit tenni, ivott, s a falhoz verte a poharat.

A csárdás fia egy 18 éves suhanc kacagva állt ott.

Bede ismét megtöltött két poharat és az egyiket oda vitte a csárdás fiúhoz.

— Te is igyál.

— Nem iszom.

Bede felvette revolverét és ismét nyújtotta a poharat.

A fiú elvette és aztán a falhoz csapta a poharat.

Bede ekkor rálőtt a fiúra és a golyó combjába furdott.

— Menjünk — kiáltott Bede — be van fogva!

S kimentek.

De a csárdás fiú dühbe jött, beszaladt a szobába, kétesövű fegyvert hozott ki és az udvaron mindkét csőből rálőtt Bedére, a második lövés levitte Bede fejéről a kalapot és homloka vérzett.

S ekkor a vad betyár odalépett a fiúhoz és kezét nyujtá.

— Te is derék legény vagy, én is, ne haragadjunk egymásra.

És kezét fogták, de a csárdás fiú azért hozzátette:

— De azért nem megyek ám veletek. A szolnoki határban Molnár Nagy László tanyájára tértek be, ahol Bede, mert feje fájt a lövéstől, 3 napra visszamaradt, míg a két cimpora a rendes megálló helyre, Kisérre ment.

Bede a tanyán káposztalevéllel gyógyította sebeit.

Lám Kneip páter csak nem rég, mint új felfedezést hirdette a káposzta levélnek gyógyhatását a sebekre és ezen bünperből kiűnik, hogy Bede Bandi ezt a gyógymódot már 1874. év elején alkalmazta.

Negyed napra ott volt ő is Kisérén a hol különösen Borsos már eléggé kimulhatta magát.

Mindezen rablások pedig, miket fentebb feljegyeztünk mindössze öt hét alatt lettek elkövetve.

Ezután tettek a betyárok olyant, a mi betetőzte addigi működésüket és eredményezte szétszórásukat.

(Folytatjuk.)

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendeli betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert. 1 nagy üveg 2 K. — Vidékre 1 üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECEN,

CS 1/2

Gyárosok, kereskedők, iparosok részére szükséges klicék előállítását vállalja.

Hajnal Gyula

Debrecen, Piac-u. 9.

Akiknek nyome képességéért jóállítás vállaltatik. — Telefon 412.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpacz-a

használat mellett

23 év óta nagy sikerrel használta ik a buza üszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszögödése ellen. Egy esomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes 451—s—3 utánzatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: **Kontsek Géza, Májor Jenő, Komlóssy Lajos és Deutsch Albert és fia urak tiszteiben.**

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Az iskolai év kezdete alkal-
mából ajánljuk dusan felszerelt
raktárunkat a t. szülők szives
figyelmébe;

**Flu és Férfi ingek, lábrava-
lók, harisnyák, nyakkendők,
peplanok, madráczok és
flanell takarók**

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCZA.
482--x--29

**Őszi és Téli
Kostüm szövetek**

gyönyörű szép kivitelben

frt. 1.45

kaphatók 5.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában, 294--x--85
Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Egy nagyobb gyár ü g y e s

levelezőt keres.

Feltételek : Kerezyén 23 - 26 éves, nőtlen, a magyar és német nyelv tökéletes tudása szóban és írásban, ugyszintén alapos általános és kereskedelmi képzettség, szép kézírás, munkakedv, szorgalom és önálló munkálkodásra való tehetség.

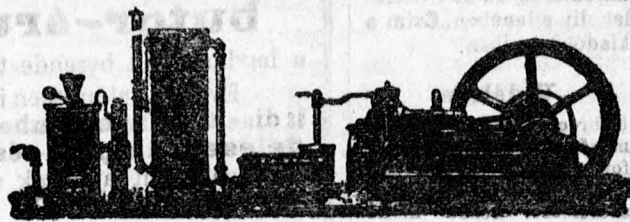
Részletes ajánlatok fényképpel és bizonyítvány másolatokkal
T. F. 2247 jelige alatt **Mosse Rudolf** irodájához **Wien, I.**
küldendők. 479-2-2.

Csakis ezen feltételeknek megfelelő ajánlatok vétetnek figyelembe.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezetű szívógáz-generatoros motorait.
345-16-11.

Üzemeltetés irán-
ként és lóerőnként
1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-
racit, faszén, vagy
foksz tüzelésre egy
aránt alkalmas.

Legmeszebb menő
szavatoss
Elsődű, referenzliák.
Kedvező fizetési
feltételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

16-20

rikkanacs kiabálja

hogy a

DEBRECZEN

esti kiadás.

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

Kiadóhivatal: Plac-nca 9. — Telefon szám 412.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Levéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldték. Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy vidéki

jó családból, háziasan nevelt leányt óhajtok nőül venni, kinek 10.000 korona hozományja van, én egy vidéki nagyvárosban jól fizetett állásban vagyok, 26 éves ir, fiatal ember. Ajánlatokat csakis fényképpel „diszkrétív” jelleg alatt a kiadóba kérek.

Fűszer

és esemegye kereskedő, első rendű dealista október 1-re alkalmazást keres sim a kiadó hivatalban.

Egy darab

sopru 12 krajcár, használt és új hordók kaphatók Glük Izidor Péterfia utca 76 sz. Telefon szám 43. Ugyanott szüreti békek és bornyomó zsákok. 486-1-1.

Rőtös

és rövidáru főtéri üzletbe 4 osztályt végzett fiu tanulól felvétetik cím a kiadóhivatalba.

3 szobás

lakást keresek főtéren vagy ahoz közel november 1-re. Sürgős ajánlatokat kérek a kiadó hivatalba.

Butorozott szobát közel a főtéren keresek. Ajánlatokat U. G. jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek.

Haszonbérbeadó birtok.

A szivesen 19 nyilas tanyai épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-ől kezdve haszonbérbeadó, értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Ki lenne

oly nemes szívű, hogy egy okl. tanítónőt állami iskolához kinszeztaine, háromszáz korona tisztelet díj ellenében. Czim a kiadóhivatalban.

Vidéken

Debrecenhez közel fekvő mező városban, egy jóforgalmu heentes és mézszáros üzlet, teljes felszereléssel bérebe kiadó esetleg kevés pénzzel szakember társul keresetnek. Vasuti állomás Nagy kiterjedésű üzleti összeköttetés és nagy vevő község már megvan teremtve. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatalhoz.

Rajzolók

kik a karikatúra rajzolásban jártasak vagy fénykép után vonalkás rajzolás elvállalnának biztos jövedelemre tehetnek szert, ha jelentkeznek a „Debrecen” kiadóhivatalában d. e. 8-10-ig d. u. 2-3 ig.

Kinek

kiadó lakása van,

Ki

lakást keres

tegyen közzé egy kihirdetést

A

DEBRECZEN,-ben.

Vigyázz!

kékre festett kirakat.

Löwy F.

PIAC-UTCA 24. SZ. ALATT.

Kistemplommal szemben
Fehérlő szálloda mellett.

Vigyázz!

kékre festett kirakat.

Gyenge a fejlődésnél vagy a tanulásnál vissza maradt gyermekek ugymint vérszegények magát bágyadtnak érző és ideges túleröltetett munkás, könnyen ingerlő, korán kimerült felnőttek erősítő szervek nagy eredményrel használják. a

Dr. Hommel Haematogent az ét- vagy fokozódik, a szellemi és test-erők gyorsan fejlődnek, az összes idegek erősödnek.

Kérjenek határozottan valódi Dr. Ham- melféle Haemato gent, és ne hadjuk magunkat utánzatoktól félre vezetni. 262-x-14

Megnyilt!

Megnyilt!

— legolcsóbb butorüzlet. —

Van szerenés a n. é. közönséget tudatni, hogy a volt Kesztenbaum Jónás-féle **Széchenyi utca 19. sz. a.** üzletel-lyiséget átvettem s azt honi **gyármányu**

butor-árakkal

a legdusabban berendeztem.

Évek óta előnyösen ismert **kárpitos és díszítő műhelyemben butor ren- delések, kárpitos- és díszítő mun- kák, valamint javítások a legelőnyöseb- ben eszközöltelek.** 478-10-5.

B. pártfogás: kér, tisztelettel

WEISZ GYULA

butoraktáros, kárpitos és díszítő

Debrecen, Széchenyi utca 19

Tükör osztály! Kép osztály!

KITŰNO MINOSÉGŰ

pörkölt

Kávé

mely izre, aromára és zamatra felülmuhatlan — naponta friss pörkölés

kapható 488-50-2.

Félegyházi János

motorüzemű kávé pörköldjében

Piac- és Miklós-utca sarok.

Kiadó!

Kiadó!

Modern uri lakás,

mely áll előszoba 2 utcai szoba alkovval nagy, világos konyha. pince, padlás stb.

november hó 1-re kiadó.

Mester utca 31 szám alatt.

Kiadó!

Kiadó!

3 szobás

lakást keresek a Főtéren vagy ahoz közel November 1-re. Sürgős ajánlatokat kérek a kiadóhivatalba.

Debrecen legszebb áruháza.

Saját érdekében kérem,

hogy mielőtt nőruhaszövegekben, delaineokban, Batisztokban, blous- és ruhasejlynekenben, szóval bármilyen rőtös és rövidáru cikkekben szükségletét beszerezné, — láogassa meg teljesen ujonnan berendezett üzletemet, amely az árak esodálatos szépségével mindenkit bámulatba ejt.

Az árak olcsóbbak, — mint bárhol.

Minden vevő aki 5 forintért árut vásárol, annak egy fénykép után, művészies kivitelű életnagyságu képet készítek, — a rajta levő papirkere- tért 1 forint 50 krajcár fizetendő. 111-x-82.

Naponta érkeznek újdonások.

Igen csinos, szép, dus raktárt tartok női és férfi fehérne- müekben, vászon, chiffon, kanavászaim jobbak, mint bárhol.

PAPLANOKAT

mérték után is készítek.